

előtt az egyetlen némi jelentőséggel bíró antikvár Ivanich volt Budapesten. 1847-ben alapította meg Steiner S. pozsonyi ódonkönyvkereskedését, mely még ma is fennáll s legrégebbi ilyen cég az országban. Révai és Dobrowskynak a hatvanas években alapított antikváriumai ma már megszűntek. Jelenleg a magyar szent korona országai területén 74 ódonkönyvkereskedés áll fenn; ezek közül 47 Budapesten működik.

Heinrich Ranschburg dolgozata: *Über Bibliophilie in Oesterreich und Ungarn*, legalább a mi a magyar részt illeti, szerfölött hiányos és felületes. Így pl. kimaradtak, hogy csak néhány nevet említsek, gr. Batthyány Ignác, gr. Festetich György, Jankovich Miklós, Emich Gusztáv stb., s azokkal is, a kikről megemlékezik, néhány általános frázissal végez.

A jubileumi füzet második része egyes cégek történetéből áll. E részben — melynek némi reklám-íze van — a következő hazai cégekről esik szó: Bárd Ferencz és testvére Budapesten, Csáthy Ferencz Debreczenben, Jörges Ág. özv. és fia Selmezbányán, Kilián Frigyes utód. Budapesten, Krafft V. Nagyszébenben, Lampel R. (Wodianer F. és fiai) Budapesten, Stampfel Károly Pozsonyban.

Végül a füzet harmadik részében néhány, a könyvkereskedelemmel kapcsolatos más üzletág főképviselei kerülnek ismertetésre.

Dr. Gulyás Pál.

John Young és P. Henderson Aitken, *A catalogue of the manuscripts in the library of the Hunterian Museum in the university of Glasgow*. Glasgow. 1908. James Maclehose and Sons. 4-r. Czimkép, XIV, 566 l.

A Hunterian Museumot az 1783-ban elhalt dr. William Hunter hagyományozta a glasgowi egyetemnek, 8000 £ alapítvánnyal, melynek kamatai a gyűjtemény fenntartására s fejlesztésére szolgálnak. E gyűjtemény mintegy 600 kötetből álló kézirati részének katalógizálását John Young tanár kezdte meg, de 1902-ben bekövetkezett halála megakadályozta őt a munka befejezésében. A sajtó alá rendezés, végleges kiegészítés munkáját a *Young Memorial Committee* megbízásából P. Henderson Aitken vállalta magára. Ez a kéziratoskat felállításuk sorrendjében foglalta jegyzékbe, még pedig külön a nyugati s külön a keleti kéziratoskat. Minden egyes bibliográfiai cikkely négy részből áll. Az első adja a kodex leírását, méreteit, lapszámát, írásmódora s kötése rövid jellemzését. A második a kolláczióról szól. A harmadik a részletes tartalomjegyzéket tartalmazza. Míg a negyedikben megjegyzések czimén, vagy a tartalom történelmi vonatkozásait, vagy a provenienciájára vonatkozó bejegyzéseket, vagy

pedig a diszesebb inicziálékát s miniaturákat ismerteti. A szerzők és címek kettős jegyzéke — külön-külön az európai s keleti szerzőkről — zárja be a fényes kiállítású kötetet, melyet Young dr. arcképe is ékesít.

A jegyzék használhatóságát fokozná, ha a gyűjtemény darabjai nyelvek szerint s ezen belül századok szerint is csoportosítottak volna. Így az áttekintés épen nem könnyű. Σ.

Ed. Zarncke, Leipziger Bibliothekenführer. Leipzig. 1900. Johann Ambrosius Barth. 8-r. VIII, 198 l. Ára 3 M.

A lipcsei egyetem fennállása 500 éves fordulójának emlékére adta ki szerző ezt a csinos kiállítású kötetet, mely az anyag elrendezésében Schwenke és Hortzschansky berlini könyvtárkalauzát vette mintául. A sort az általános közkönyvtárak nyitják meg, élükön a 125.000 kötetes városi könyvtárral. E csoportba tartozik még hét népkönyvtár egyenkint 3000—4000 kötettel s három nyilvános olvasóterem. A szaktudományi könyvtárak száma három; ide tartoznak a *Comenius-Stiftung* 146.240 kötetes pedagógiai középponti könyvtára s a méltán híres Peters-féle zenekönyvtár, mely 6357 kötet elméleti s 7280 kötet gyakorlati zeneművet, 2382 szöveggönyvet és 1427 arcképet tartalmaz. A főiskolai könyvtárak csoportjába 62 intézet tartozik. Ezek egy híján mind a jubiláló egyetem szolgálatában állanak. Legjelentékenyebb természetesen az egyetemi könyvtár, mely 550.000 kötet nyomtatványt, 545 drb 1481 előtti ösnyomtatványt és 6500 kötet kéziratot tartalmaz. A könyvtár jelentőségéhez megfelelően bő az az ismertetés, melyet szerző e könyvében kapunk. Ez ismertetés a személyzeti viszonyokra, a nyitvatartás idejére, a használat módjára, a könyvek beszerzésére s a katalógusokra vonatkozó adatokon kívül rövid történeti áttekintést is nyújt az intézet fejlődéséről. Az egyes karokon levő intézetek könyvtárai a következőképpen oszlanak meg: a hittudományi karon van 8 könyvtár, a jogtudományin egy, az orvosin 18 s a bölcsészeten 32. — A tudományos intézetek könyvtárai csoportjába három intézet tartozik. Az iskolai könyvtárak száma 75; az egyháziaké 12; a hatóságiaké 6 s az egyesületieké 57. Végül 26 magánkönyvtár is föl van dolgozva. Ez utóbbiak közül Wülker tanár angol irodalmi és nyelvészeti szakkönyvtára érdemel különös említést. A könyvtárak betűrendes név- és tárgymutatói rekesztik be az érdekes kötetet. G—s.

Henri Hymans, *Catalogue des estampes d'ornement faisant partie des collections de la bibliothèque royale de Belgique*. Bruxelles. 1907. Henri Lamertin. 8-r. XIV, 491 l. 8 melléklet.

A belga kormány nagyszabású vállalatot indított meg ezzel a kötettel, mely tárgy szerint csoportosítva dolgozza fel a királyi